

**POWIATOWE CENTRUM EDUKACYJNE
W LUBANIU**

59-800 Lubań Aleja Kombatantów 2, tel/fax (75) 64 55 340 pceluban@interia.pl

ZESPÓŁ DS. BADANIA POTRZEB EDUKACYJNYCH
ORAZ OKREŚLENIA PRIORYTETÓW
W ZAKRESIE DOSKONALENIA ZAWODOWEGO NAUCZYCIELI
W POWIECIE LUBAŃSKIM

RAPORT
z badania potrzeb w zakresie doskonalenia i doksztalcania
zawodowego nauczycieli
ze szkół i placówek Powiatu Lubańskiego

Powiatowe Centrum Edukacyjne w Lubaniu
2017

Wstęp

We wrześniu 2017r. Powiatowe Centrum Edukacyjne w Lubaniu przygotowało i przeprowadziło diagnozę potrzeb edukacyjnych, której przedmiotem było wskazanie przez nauczycieli i dyrektorów ze szkół i placówek oświatowych w powiecie lubańskim potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego.

Zdobycie specjalistycznej wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych nauczycieli staje się jednym z podstawowych czynników dostosowania się do warunków w zmieniającym się środowisku pracy, jakimi są szkoła i placówka oświatowa. Rozpoznanie i analiza potrzeb szkoleniowych umożliwiają uzupełnienie i poszerzenie kompetencji w określonych obszarach oraz wskazanie kierunków rozwoju wiedzy i umiejętności uczestników szkolenia.

Badanie potrzeb szkoleniowych prowadzone jest w celu:

1. Opracowanie priorytetów doskonalenia i doradztwa zawodowego nauczycieli i kadry kierowniczej szkół i placówek zgodnych z polityką oświatową państwa.
2. Przygotowanie i realizacja, we współpracy z organem prowadzącym szkoły i placówki oraz organem sprawującym nadzór pedagogiczny, programów doskonalenia i wsparcia nauczycieli.
3. Planowanie, organizacja i nadzór pracy nauczycieli doradców metodycznych.
4. Przygotowywanie i realizacja programów doskonalenia dla dyrektorów szkół i placówek.
5. Przygotowywanie i wspieranie nauczycieli oraz kadry kierowniczej szkół i placówek do wdrażania reformy oświaty, ze szczególnym uwzględnieniem reformy szkolnictwa podstawowego i zawodowego.
6. Organizowanie działań na rzecz rozwoju i awansu zawodowego nauczycieli, w szczególności we współpracy z organami sprawującymi nadzór pedagogiczny.
8. Tworzenie i rozwijanie powiatowego systemu informacji w zakresie pedagogiki, psychologii i metodyki.
9. Prowadzenie powiatowych sieci współpracy i samokształcenia dyrektorów, nauczycieli, w tym organizowanie różnorodnych form współpracy i wymiany doświadczeń w tym warsztatów, konferencji, seminariów dla nauczycieli poszczególnych specjalności oraz nauczycieli poszczególnych typów i rodzajów szkół i placówek.
11. Organizowanie i wspieranie prezentacji dorobku szkół: uczniów i nauczycieli w formie konkursów, pokazów i publikacji.
12. Realizacja zadań na zlecenie organu prowadzącego oraz na podstawie porozumienia z organami sprawującymi nadzór pedagogiczny.

Ogólnym celem analizy potrzeb szkoleniowych jest uzyskanie informacji pozwalających na skonstruowanie skutecznego oraz efektywnego programu szkolenia, zawierającego treści, metody, formy szkoleniowe dostosowane do potrzeb edukacyjnych i doświadczeń uczestników szkolenia. Konkretnie potrzeby i sposoby, w jaki mogą być one zaspokajane, będą się zmieniać w zależności od wprowadzanych zmian, predyspozycji osobistych i zawodowych biografii oraz specyfiki szkoły.

I. Opis badania

Badanie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia, zgodnie planem pracy Powiatowego Centrum Edukacyjnego w Lubaniu, przeprowadzono w terminie sierpień – wrzesień 2017 r.

Zespół ds. badania potrzeb edukacyjnych oraz określenia priorytetów w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w Powiecie Lubańskim opracował narzędzie badawcze.

Ankieta badała potrzeby respondentów w zakresie doskonalenia i doksztacania. Określono również strukturę raportu. W sierpniu 2017 roku wszystkie szkoły/placówki zostały zawiadomione drogą elektroniczną i pismem przewodnim Dyrektor PCE w Lubaniu o badaniu. Zainteresowani nauczyciele, wychowawcy i dyrektorzy wskazywali tematykę interesujących ich szkoleń/ warsztatów, wypełniając ankietę online. Jednak liczba osób, które wypełniły formularz ankiety była niesatysfakcjonująca – ankietę w wersji elektronicznej wypełniło 31 respondentów, dlatego do szkół/ placówek we wrześniu rozesłano ankietę w wersji papierowej. Do 6 października 2017 roku trwało zbieranie ankiet. Nadzór merytoryczny nad opracowaniem narzędzia badawczego sprawowała Alina Męczywór – doradca metodyczny PCE w Lubaniu, która jest także autorką niniejszego Raportu. Badaniem objęto nauczycieli i dyrektorów wszystkich placówek oświatowych funkcjonujących na terenie powiatu lubańskiego, prowadzonych przez wszystkie organy prowadzące – Powiat i Gminy.

I.1. Cel realizacji zadania

Powiatowe Centrum Edukacyjne w Lubaniu od 2001 roku prowadzi badanie potrzeb w zakresie doskonalenia nauczycieli w powiecie lubańskim w oparciu o przyjętą procedurę.

Celami, które mają być osiągnięte w wyniku prac badawczych są:

- Zapewnienie jakości działań na rzecz doskonalenia zawodowego nauczycieli w powiecie lubańskim.
- Wykorzystanie uzyskanych wyników diagnozy do ustalenia priorytetów w zakresie doskonalenia i doksztacania oraz zaplanowania oferty w tym zakresie przez PCE w Lubaniu.
- Uaktualnienie i dostosowanie propozycji szkoleniowych do indywidualnych potrzeb szkół/placówek w powiecie oraz kierunków polityki oświatowej państwa i Dolnośląskiego Kuratora Oświaty w danym roku szkolnym.
- Opracowanie i upowszechnienie Raportu z zakresu potrzeb edukacyjnych nauczycieli w powiecie lubańskim.

I.2. Uczestnicy badania

Badaniu ankietowemu poddani zostali nauczyciele i dyrektorzy szkół i placówek oświatowych z terenu powiatu lubańskiego.

W badaniu uczestniczyli:

- nauczyciele szkół podstawowych, przedszkoli
- nauczyciele gimnazjów
- nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych

- dyrektorzy
- inne szkoły/placówki

łącznie **302 respondentów wypełniło arkusze ankietowe.**

We wszystkich szkołach i placówkach oświatowych w powiecie lubańskim zatrudnionych jest na minimum ½ etatu¹ jest **840 nauczycieli**, zatem w badaniu ankietowym wzięło **udział 36% pracujących nauczycieli.**

I.3. Opis metod i narzędzi zastosowanych w badaniu

W diagnozie zastosowano kwestionariusz ankiety pt. „Badanie potrzeb w zakresie doskonalenia i dokształcania nauczycieli powiatu lubańskiego w roku szkolnym 2017/2018”.

W kwestionariuszu uwzględniono następujące obszary potrzeb szkoleniowych:

A. Zarządzanie szkołą/ placówką oświatową – 16 propozycji tematów szkoleń.

B. Wychowanie/ profilaktyka – 23 propozycje tematów szkoleń.

C. Nauczanie – 32 tematów szkoleń.

D. Inne – 3 tematy kursów, szkoleń.

I.4. Analiza podstawowych danych

W planie diagnozy założono zbadanie wszystkich nauczycieli szkół/placówek Powiatu Lubańskiego. Każda szkoła i placówka miała możliwość zbadania potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia i dokształcania w roku szkolnym 2017/2018 za pomocą ankiety online lub w wersji papierowej.

Wyniki ankiety dla nauczycieli (N) zebrano od **302 osób**, co stanowi **36% %** planowanej grupy badawczej.

Tabela 1. Nauczyciele-respondenci według typów szkół i placówek.

	Przedszkole	Szkoła Podstawowa	Szkoła Ponadgimnazjalna	Inne placówki
Liczba n-li	20	193	47	42
Procent n-li	6,62	63,91	15,56	13,91

Ankietowanie prowadzono zarówno w szkołach/placówkach wszystkich typów oraz przedszkolach. Placówki wpisane jako „Inne” to, m.in.:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- ZPR Smolnik Oddział MOW we Włosieniu
- Specjalny Ośrodek Szkolno –Wychowawczy.

¹ Dane od organów prowadzących wg SIO na dzień 30 września 2017 r.

II. Wyniki badania potrzeb w zakresie doskonalenia i dokształcania zawodowego nauczycieli ze szkół i placówek Powiatu Lubańskiego.

II.1 Potrzeby nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego

W kwestionariuszu ankiety adresowanym do nauczycieli i dyrektorów pytania o potrzeby szkoleniowe w zakresie doskonalenia zawodowego zawarto w 4 obszarach.

W każdym z nich wymieniona została tematyka szczegółowa, a respondenci mogli wskazać więcej niż jeden interesujący ich temat szkolenia z każdego zakresu. Podsumowanie odpowiedzi zawiera Tabela 2.

Tabela - załącznik. Przedstawia liczbę wskazań respondentów zainteresowanych tematyką wymienioną w poszczególnych obszarach szkoleń.

Tabela 2. Potrzeby szkoleniowe nauczycieli w zakresie doskonalenia – wg obszarów szkoleń ogółem

	Obszar szkoleń	Liczba wskazań	Procent
A	Zarządzanie szkołą/ placówką oświatową	163	10,74
B	Wychowanie/ profilaktyka	618	40,72
C	Nauczanie	661	43,54
D	Inne	76	5,00
	Razem	1518	100,00

Z danych zawartych w Tabeli 2. wynika, że:

- tematyka z obszaru C pt. **Nauczanie** cieszy się wśród nauczycieli największym zainteresowaniem (661 wskazań), podobnie jak tematyka z obszaru B pt. Wychowanie/ profilaktyka (618 wskazań).

Najczęściej wskazywaną tematyką szkoleń, bez względu na obszar i typ szkoły jest:

A – Statut szkoły. Co i jak znowelizować, uszczegółowić?

A – Najważniejsze zagadnienia z prawa rodzinnego w praktyce szkolnej.

A – Miejsce i rola rodziców w systemie oświatowym – Rada Rodziców, Rada Szkoły, Szkolna Rada Wolontariatu.

A – Doradztwo zawodowe w szkole.

B – Budowanie poczucia własnej wartości u dziecka.

B – Diagnoza pedagogiczna sytuacji wychowawczej (metody, techniki, narzędzia), a umiejętności doboru i stosowania metod w pracy nauczyciela.

B – Agresja elektroniczna- zjawisko i przeciwdziałanie.

B - Kierowanie klasą – dyscyplina w klasie.

B - Jak zrozumieć nastolatka? Modele zaburzeń osobowości młodzieży.

B – Bezpieczeństwo w szkole.

C – Myślografia, czyli praktyczne zastosowanie technik kreatywnego nauczania w praktyce.

C – Jak wykorzystać TiK na lekcjach matematyki w szkole podstawowej? Porady praktyczne.

C – Pomysły na ciekawe eventy angażujące społeczność przedszkola/ szkoły/ placówki oświatowej.

C - Konstruowanie IPE- T.

D – Pierwsza pomoc przedmedyczna w pracy nauczyciela.

D – Awans zawodowy nauczyciela.

W obszarach szkoleniowych A, B, C, D zostały wskazane szczegółowe potrzeby edukacyjne nauczycieli. Prezentację częstotliwości wskazań w poszczególnych obszarach zawiera Tabela nr 3.

Tabela 3. Preferowane przez nauczycieli szkół i placówek oświatowych powiatu lubańskiego tematy form doskonalenia proponowane przez Powiatowe Centrum Edukacji w Lubaniu w roku szkolnym 2017/2018

I. ZARZĄDZANIE SZKOŁĄ/ PLACÓWKĄ OŚWIATOWĄ

Lp.	Tematyka	Wskazanie
1	Statut szkoły. Co i jak znowelizować, uszczegółowić?	12
2	Miejsce i rola rodziców w systemie oświatowym – Rada Rodziców, Rada Szkoły, Szkolna Rada Wolontariatu.	12
3	Dyrektorze, czy znasz prawo oświatowe? (nadzór pedagogiczny, pomoc psychologiczno - pedagogiczna).	5
4	Odpowiedzialność dyscyplinarna i karna nauczyciela.	9
5	Prawo wewnętrzne w szkole/ placówce oświatowej.	6
6	Akty prawne regulujące kształcenie zawodowe. Kształcenie w branżowej szkole zawodowej.	6
7	Efektywne zarządzanie zespołem i budowanie zespołu nauczycieli.	19
8	Doradztwo zawodowe w szkole.	21
9	Instrukcje i regulaminy bhp obowiązujące w szkołach i placówkach oświatowych.	3
10	Praca wychowawczo - profilaktyczna szkoły, współpraca z innymi instytucjami, np. policją, strażą pożarną itd.	8
11	Najważniejsze zagadnienia z prawa rodzinnego w praktyce szkolnej.	29
12	Zadania szkoły i propozycje ich realizacji.	2
13	Praktyczna i użyteczna ewaluacja wewnętrzna. Rola i zadania dyrektora szkoły, nauczycieli.	8
14	Diagnozowanie potrzeb rozwojowych szkoły - wykorzystanie wniosków z nadzoru, ewaluacji.	8
15	Plan nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły - placówki po zmianach w prawie oświatowym.	4
16	Dokumentacja przebiegu nauczania szkoły/ placówki po zmianach w prawie oświatowym.	11
17	Inne:	

II. WYCHOWANIE/ PROFILAKTYKA

Lp.	Tematyka	Wskazanie
1	Diagnoza funkcjonalna ucznia w praktyce szkolnej. Narzędzia diagnostyczne.	32
2	Oddziaływania profilaktyczne zapobiegające zachowaniom ryzykownym młodzieży szkolnej.	27
3	Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.	22
4	Niepełnosprawność: od izolacji do normalności – podniesienie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach.	19
5	Bezpieczeństwo w szkole.	33
6	Budowanie poczucia własnej wartości u dziecka.	48
7	Diagnoza pedagogiczna sytuacji wychowawczych (metody, techniki, narzędzia), a umiejętności doboru i stosowania metod w pracy nauczyciela.	36
8	Wychowawca klasy koordynatorem pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	24
9	Trudności i niepowodzenia uczniów - rodzaje, przyczyny, sposoby wsparcia.	17
10	Praca z dzieckiem i klasą w sytuacjach kryzysowych.	29
11	Współpraca z rodzicami.	19
12	Jak budować postawy prospołeczne i przeciwdziałać dyskryminacji?	12
13	Planowanie działań wychowawczych.	22
14	Efektywna komunikacja interpersonalna w skutecznym wychowaniu.	22
15	Dialogowe metody rozwiązywania konfliktów – mediacje rówieśnicze.	18
16	Jak zrozumieć nastolatka? Modele zaburzeń osobowości młodzieży	32
17	Jak rozpoznawać i przeciwdziałać zagrożeniom?	19
18	Agresja i przemoc w szkole - świadomość i profilaktyka.	24
19	Agresja elektroniczna – zjawisko i przeciwdziałanie.	34
20	Szacunek do siebie – szacunek do innych. Postawa asertywna w pracy wychowawczej	24
21	Jak walczyć z absencją szkolną?	23
22	Kierowanie klasą – dyscyplina w klasie.	38
23	Wychowanie do wartości – Szkolny Kodeks Wartości.	14
24	Inne:	

III. NAUCZANIE

Lp.	Tematyka	Wskazanie
1	Planowanie realizacji treści nauczania w oparciu o nową podstawę programową	19

	– warsztaty przedmiotowe.	
2	Podniesienie jakości edukacji matematycznej (przyrodniczej, informatycznej).	14
3	Jak wykorzystać T i K na lekcjach matematyki w szkole podstawowej? Porady praktyczne.	32
4	Myślografia, czyli praktyczne zastosowanie technik kreatywnego nauczania w praktyce.	31
5	Aktywizowanie uczniów poprzez dobór metod nauczania, technik uczenia się.	22
6	Analiza wyników egzaminów zewnętrznych i wykorzystywanie jej do podniesienia wyników kształcenia w szkole.	11
7	Bezpieczne korzystanie z mediów społecznych, zasobów Internetu.	41
8	Biblioteka w jako szkolne centrum kultury.	17
9	Pierwsza pomoc przedmedyczna – edukacja zdrowotna w edukacji i wychowaniu.	33
10	Problematyka edukacji dla bezpieczeństwa, w tym ratownictwo medyczne w klasie VIII – zadania szkoły.	9
11	Korelacja międzyprzedmiotowa w praktyce szkolnej.	12
12	„Z” jak zdrowie, czyli kształtowanie postaw prozdrowotnych w przedszkolu.	19
13	Co nauczyciele wiedzieć powinni o dziecku z nadpobudliwością psychoruchową i jak powinni sobie radzić w konkretnych sytuacjach?	21
14	Pomysły na ciekawe wenty angażujące społeczność przedszkola/szkoły/ placówki oświatowej.	39
15	Diagnoza przedszkolna.	19
16	Konstruowanie IPE- T dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	35
17	Realizacja zaleceń wynikających z opinii i orzeczeń wydawanych przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne.	27
18	Budowanie strategii pracy z uczniem zagrożonym niedostosowaniem społecznym.	24
19	Projekt w edukacji. Jak realizować zadania szkoły metodą projektu?	20
20	Ewaluacja wewnętrzna w pracy nauczyciela i szkoły (planowanie, prowadzenie, wykorzystanie wyników w doskonaleniu pracy).	8
21	Ocenianie kształtujące sposobem na organizowanie procesu edukacyjnego sprzyjającego uczeniu się.	16
22	Jak organizować współdziałanie nauczycieli na rzecz rozwiązywania problemów szkolnych?	14
23	Jak zachęcić uczniów do czytania?	16

24	Kodowanie i dekodowanie w edukacji wczesnoszkolnej.	9
25	Trudności w uczeniu się – rozpoznawanie i diagnoza wstępna w klasach 0 – III.	18
26	Możliwości wykorzystania technologii informacyjnej dla poprawy skuteczności kształcenia.	11
27	Nauka przez zabawę - rozwijanie umiejętności matematycznych dzieci w edukacji wczesnoszkolnej.	26
28	Indywidualizacja procesu kształcenia krok po kroku.	9
29	Pamięć i koncentracja uwagi w procesie nauczania i uczenia się.	31
30	Planowanie pracy nauczyciela przedmiotów zawodowych. Program nauczania w kształceniu zawodowym.	5
31	Wykorzystanie tablicy interaktywnej w nauczaniu przedmiotowym.	25
32	Programowanie w języku Scratch – wykorzystanie programowania na zajęciach edukacyjnych w klasach 1 – 3.	6
33	Inne:	

IV. INNE

Lp.	Tematyka	Wskazanie
1	Kurs kierowników wycieczek szkolnych.	13
2	Pierwsza pomoc przedmedyczna w pracy nauczyciela.	33
3	Awans zawodowy nauczyciela.	20
4	Inne: ...	

SZKOŁY/ PLACÓWKI OŚWIATOWE POWIATU LUBAŃSKIEGO BIORĄCE UDZIAŁ W BADANIU

Przedszkole Miejskie w Świeradowie Zdroju

Przedszkole Miejskie nr 1 w Lubaniu

Gminne Przedszkole Publiczne w Olszynie

Szkoła Podstawowa i Gimnazjalna w Zarębie

Szkoła podstawowa nr 4 w Lubaniu

Szkoła Podstawowa w Świeradowie Zdroju

Szkoła Podstawowa w Smolniku

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Radostowie Średnim

Szkoła Podstawowa nr 1 w Olszynie

Szkoła Podstawowa nr 3 w Olszynie

Szkoła Podstawowa nr 3 w Lubaniu

Szkoła Podstawowa nr 1 w Lubaniu

Szkoła Podstawowa nr 2 w Lubaniu

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kombatantów Ziemi Lubańskiej w Lubaniu

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. A. Mickiewicza w Lubaniu

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Lubaniu

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lubaniu

Zespół Placówek Resocjalizacyjnych w Smolniku

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lubaniu

2 szkoły/placówki oświatowe, które nie podały swoich danych.

Preferowane przez nauczycieli szkół i placówek oświatowych powiatu lubańskiego tematy form doskonalenia proponowane przez Powiatowe Centrum Edukacji w Lubaniu w roku szkolnym 2017/2018 wykorzystano w ofercie szkoleń przedstawionych w informatorze PCE na rok szkolny 2017/2018 pt. ***Oferta edukacyjna Powiatowego Centrum Edukacyjnego w Lubaniu na rok szkolny 2017/2018***. Informator dotarł do szkół i placówek oświatowych w wersji elektronicznej oraz papierowej (plakat). Dostępny jest też na stronie www.pceluban.pl oraz na tablicy informacyjnej w siedzibie PCE.

Załączniki:

1. Formularz ankiety

2. Oferta edukacyjna PCE w Lubaniu na rok szkolny 2017/2018.